

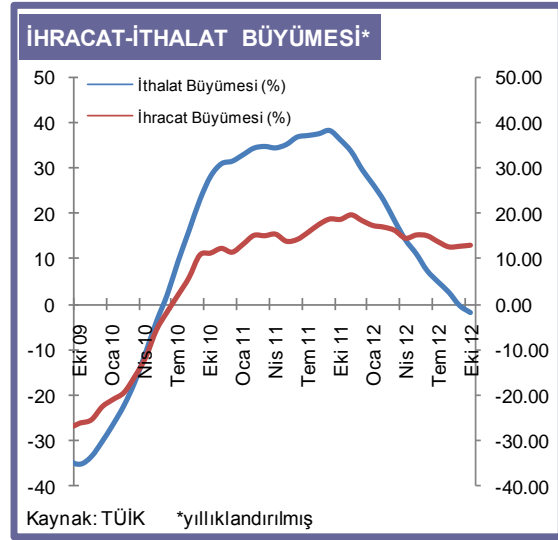
EKONOMİ BÜLTENİ 130

30 Kasım 2012

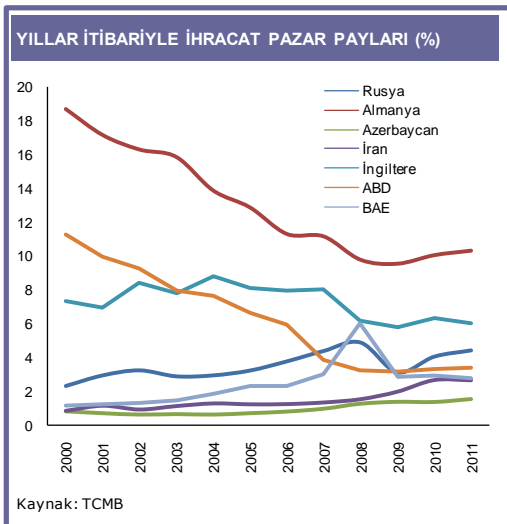
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı Son Üç Yılın En Yüksekinde

TÜİK tarafından açıklanan dış ticaret verilerine göre; 2012 yılı Ekim ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %11.6 artışla 13.29 milyar dolara yükselirken, ithalat ise %5.6 azalarak 18.80 milyar dolara gerilemiştir. Aynı dönemde dış ticaret açığı %31.2 azalarak 5.51 milyar dolara gerilemiştir. **İhracatın ithalatı karşılama oranı aylık bazda %70.7 düzeyinde gerçekleşerek son üç yılın en yüksek değerine ulaşmıştır.**

Son 12 aylık kümülatif dış ticaret verileri incelendiğinde; ihracatın yıllık bazda %13.03 artarak 149.83 milyar TL'ye, ithalatın ise %1.78 azalarak 235 milyar TL'ye gerilediği göze çarpmaktadır. Kümülatif dış ticaret açığı ise 85 milyar TL olup, bir önceki yıla göre %20 gerilemiştir. 12 aylık kümülatif ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %63.75 olarak gerçekleşmiştir. Son on yıllık ortalama oran %65 olup, yılsonunda bu değere yaklaşımları olası gözükmemektedir. Kümülatif ithalat büyümesi 2.5 yıl aradan sonra ilk kez geçtiğimiz ay eksiye geçmiş olup, halen bu seyrini korumaktadır. Daha önce benzer yapının gözlemlendiği dönemler ise 1998, 2001 ve 2009 yılları olup, ithalat artışının tekrar pozitif dönmesi yaklaşık 14-16 ay sürmüştür. Bu bakımdan önümüzdeki dönemde TCMB'nin genişlemeci politikalarını sürdürmesini beklemekteyiz.

İhracatta Pazar Çeşitlendirmesi; AB ve ABD pazar kaybı Orta Doğu ve Rusya ile dengeleniyor.

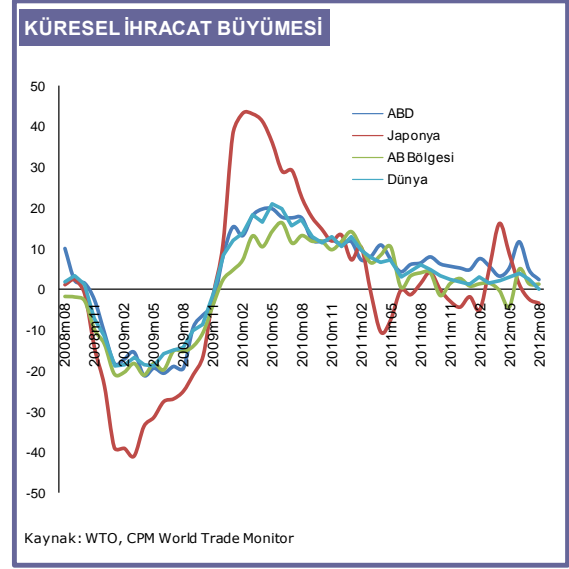
Türkiye'nin ihracat pazarlarının yapısal gelişimini incelediğimizde; en önemli ihraç pazarı olan Almanya'nın payının 2000 yılında %18.6'den 2008 yılında %10'un altına gerilediği, kriz sonrasında ise bu payın sınırlı da olsa yükselmeye başladığı gözlenmektedir. Almanya yıllık 800 milyar euronun üzerinde ithalat yapmakta olup, Türkiye'nin bu pazardaki payı ise sadece %1'lerdedir. Benzer bir eğilim ABD'ye olan ihracatımızda da görülmektedir. 2000 yılında ABD'ye olan ihracatın toplam ihracat içindeki payı %11 iken bu oran 2011'de %3 seviyesine önemli ölçüde gerilemiştir. Bu pazar kayıplarına karşın, İran, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) gibi Orta Doğu ülkeleri, Rusya, Türkiye Cumhuriyetleri ve Afrika'ya olan ihracatımız artarak

çeşitlenmiştir. 2000 yılından bu yana ihracat payları İran'da %1'den %2.7'ye, BAE'de, %1.1'den %2.8'e, Rusya'da %2'den %4.5'e ve Azerbaycan'da ise %0.8'den %1.5'e yükselmiştir. Son yıllarda ihracatın çeşitlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılmasıyla ihracat yapılan ülke sayısı giderek artmış, yılbaşından bu yana Türkiye'nin ihracat yaptığı ülke sayısı 242 olarak gerçekleşmiştir. Bu görünüm, tek pazara odaklı ihracat anlayışının geride kaldığını açıkça ortaya koymaktadır.

Dünya ticareti yavaşlamaya devam ediyor...

WTO (Dünya Ticaret Örgütü) verilerine göre; dünya ticaret hacmi, Ağustos ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre sadece %0.2 büyüyerek yatay seyretmiştir. Aynı dönemde, dünya ithalat ve ihracat hacminin bölgeler itibariyle zıt yönlerde hareket ettiği gözlenmiştir. Küresel ithalat hacminin tüm bölgelerde düştüğü gözlenmiştir. İhracat hacmi ise Avrupa'da artarken, ABD, Latin Amerika ve Japonya'da azalmaktadır.

Dünyanın dördüncü büyük ekonomisi olan Japonya'nın ihracatındaki büyüme, Avrupa pazarındaki yavaşlama ve Çin ile olan gerginlik sebebiyle Nisan ayından bu yana diğer ülkelere göre önemli bir ivme kaybetmiştir. Benzer bir yapı ABD ihracatında da gözlenmektedir. AB bölgesinde ise ihracat hacminde özellikle son aylarda ılımlı bir büyüme yaşandığı göze çarpmaktadır.

Küresel ticaretin en önemli göstergelerinden biri olan Baltic Dry Index (BDI)'in son değeri 1.047 olup, bu değer 2000 yılından bu yana 2002, 2009 ve 2012 yılbaşında görülen dip seviyelerin hemen üzerindedir. BDI'nın bu seviyesi küresel ticaretteki durgunluğu belirgin bir şekilde yansıtmaktadır.

İthalattaki gerileme eğiliminin giderek belirginleşmesi, ekonomik aktivitedeki yavaşlamayı daha net bir biçimde ortaya koymaktadır. Yılın son çeyreğinde, ithalat ve ihracatta yavaşlama eğiliminin devam etmesi beklenmektedir. Bu bakımdan, OKFRAM olarak, orta vadede iç ve dış talep dengelenmesinin devam etmesini, yılsonunda ihracatın ithalatı karşılama oranının %65, dış ticaret açığının ise 80 milyar dolar seviyesinde oluşmasını beklemekteyiz.